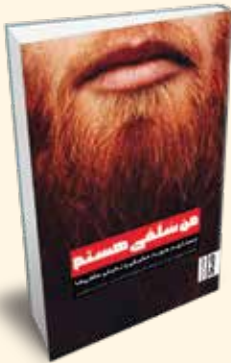

من سلفی هستم

سلفی‌گری، پدیده‌ای است که ابتدا در پاسخ به پرسش‌های متعدد درباره‌ی هویت ارائه شد. این پدیده، فراز و نشیب‌هایی را در طول سالیان متمادی از سرگذراند؛ گاهی خود را به اریکه قدرت رساند و گاهی چنان به حاشیه رفت که هیچ‌یک از صاحب‌نظران، بازگشت آن را به ساحت‌های فکری و اجتماعی ممکن نمی‌دانستند؛ این پدیده که به دلیل دیالکتیک جبری رخ داده در جهان عرب پس از جنگ خلیج فارس در سال ۱۹۹۱ دچار بحران‌های هویتی اساسی شده بود، نهایتاً با بازتعریف مفاهیم خود به حوزه اجتماعی و فکری بازگشت و به عنوان یک مؤلفه اثرگذار سیاسی و اجتماعی، به ویژه در جهان عرب مطرح شد. تلاش‌های محمد سلیمان ابورمان که سال‌ها در کنار تجربیات عملی، در حوزه اجتماعی جهان عرب تحقیق و پژوهش کرده است، منجر به نگارش کتاب من سلفی هستم گردید. ابورمان، فارغ‌التحصیل دکترای علوم سیاسی از دانشگاه قاهره است. وی از سال ۲۰۱۸ تا اواخر ۲۰۱۹ وزیر فرهنگ و جوانان اردن بود. این کتاب، حاصل نگاهی است که به شناخت بی‌واسطه و فرارسانه‌ای از حقیقت اعتقاد دارد. روشی که ابورمان در نگارش این کتاب در پیش گرفته است، نه روش اسنادی و کتابخانه‌ای بلکه روش میدانی و مصاحبه مستقیم است. وی در این اثر با سلفی‌هایی به گفت‌وگو نشست است که روزگاری از افراد اصلی این جریان بودند و نقش مؤثری در آن داشتند، اما از این جریان جدا شده و به نوعی «تواین» سلفیت به شمار می‌روند. علت انتخاب این افراد آن است که به نوعی تفکر انتقادی درباره سلفی‌گری رسیده‌اند و از لحظه جذب تا جدایی خود از این جریان را به خوبی و بی‌واسطه برای خوانندگان تصویر می‌کنند؛ نکته حائز اهمیت آنکه مصاحبه‌شوندگان در این اثر، از قاعده تا رأس هرم رهبری در جریان سلفی را شامل شده‌اند و طیف‌های مختلفی از نگاه خود، این جریان را نقد کرده‌اند. این کتاب به طور کلی و البته بسیار ضمنی و غیرصریح، در راستای نقد سلفی‌گری نگارش شده و نگارنده اگرچه بسیار کوشیده است تا بدون سوگیری این پدیده را بررسی کند، در برخی موارد نتوانسته رویکرد نقادانه و بعضاً گزنده‌اش را به جریان‌های سلفی پنهان کند. این کتاب در سال ۲۰۱۴ میلادی توسط مؤسسه فردریش ایبرت آلمان به دوزبان عربی و انگلیسی منتشر شد و در سال ۱۴۰۱ شمسی، امیررضا تمدن و حسن بشیران را به زبان فارسی ترجمه و چاپ کردند. ▶

- نویسنده: محمد ابورمان
- مترجم: حسن بشیر | امیررضا تمدن
- ناشر: صاد
- تعداد صفحات: ۲۷۹

روضه المریدین

انتشارات «فرهنگ معاصر» به تازگی کتاب روضه المریدین ابن یزدانبار همدانی را منتشر کرده است. این اثر که برای نخستین بار و براساس مقابله چندین نسخه خطی منتشر شده است، در کنار آثار مشهوری همچون کتاب لَمَع نُوْشْتَه ابونصر سراج طوسی (ف ۳۷۸) و کتاب تَعْرِف نُوْشْتَه ابوبکر گل‌آبادی بخاری (ف ۳۸۰) و رساله ابوالقاسم قشیری (ف ۴۶۵)، یکی از دستبینه‌ها یا کتاب‌های جامع صوفیه به شمار می‌رود. جامعیت این کتاب‌ها از این جهت است که مسائل مختلف تصوف در سده‌های نخستین، مانند آداب عبادت و معاشرت و احوال و مقامات و سماع و ذکر مشایخ، در آن‌ها مطرح شده است. از آنجا که بیشتر کتاب‌های جامع، نوشته مشایخ خراسان است؛ کتاب روضه المریدین، هم از این جهت که کتابی جامع است اهمیت دارد و هم از این جهت که بیرون از خراسان و در همدان تألیف شده است. تصوف همدان تا چندی پیش تنها با عین القضاة (ف ۵۲۵) شناخته می‌شد اما اکنون با آگاهی‌های تازه‌ای که از صوفیان همدان و آثار خطی آنها به دست آمده است می‌توان تصویر روشن‌تر و باشکوه‌تری از تصوف همدان ارائه کرد. ابو جعفر محمد بن حسین بن احمد سعیدی صوفی قاضی معروف به «ابن یزدانبار همدانی»، نویسنده روضه المریدین، در سال ۳۸۰ در روستای فورجرد همدان به دنیا آمد و پس از فراگیری آموزه‌های دینی و صوفیانه در همدان و دیگر شهرهای منطقه جبال، مانند دینور و قزوین و بروجرد و ری، در اواخر عمر به روستای خود برگشت و به دستگیری از سالکان پرداخت و سرانجام در ۲۱ جمادی الاول سال ۴۷۲ همانجا از دنیا رفت. آرامگاه ابن یزدانبار تا مدت‌ها زیارت می‌شد. وی در تصوف عمدتاً از محضر ابن فنجویه دینوری (ف ۴۱۴) و ابن فضاله نیشابوری (ف ۴۲۰) و به ویژه بابا جعفر ابهری (ف ۴۲۸) کسب فیض کرده بود. از شاگردان او می‌توان ابن قیسرانی (ف ۵۰۷) و شیرویه دیلمی (ف ۵۰۹) را نام برد. ابن یزدانبار حلقه وصل میان مشایخ قدیم و مشایخ بعدی همدان است. این اثر به همت محمد سوری و نصرالله پورجوادی تصحیح شده و در اختیار پژوهشگران قرار گرفته است. ▶

- نویسنده: ابن یزدانبار همدانی
- ناشر: فرهنگ معاصر
- تعداد صفحات: ۵۳۹

